

Handläggare: Christina Wikberger
Telefon: 08-508 281 40

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2011-03-22 p. 22

Industripolitiskt program för Stockholm - Motion av Carin Jämtin (S).

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 301-302/2011

Förvaltningens förslag till beslut

1. Föreslå Kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet
2. Föreslå Kommunfullmäktige att ett industripolitiskt program görs som en tematisk fördjupning av översiktsplanen
3. Besluta om omedelbar justering

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Motionären yrkar på att Stockholms stad behöver ta fram ett industripolitiskt program för att kunna ange strategiska industriområden, så att man kan ta tillvara den potential som finns i att utveckla Stockholms industri till världsledande och innovativ. Tre områden pekas ut: Slakthusområdet, Lunda industriområde och Årsta Partihallar med Västberga. Motionären anser att förutsättningarna för industriområden har försämrats och att arbetsplatser därmed har försvunnit då industriområdena naggas i kanten och ofta är stadsutvecklingsområden för bostäder där hanteringen av verksamheterna inte omfattas tillräckligt.

Vid framtagandet av den nya översiktsplanen för Stockholm, utgjorde frågan om hur man uttrycker stadens långsiktiga strategi för dessa områden en av knäckfrågorna.

Miljöförvaltningen påtalade vikten av att värna viktiga verksamhetsområden. I översiktsplanen har verksamhetsområden och anläggningar för stadens tekniska försörjning pekats ut och planeringsinriktningen är att ”stadens ska värna områdena genom att hålla tillräckliga skyddsavstånd till bebyggelse och vid behov pröva nya platser”. Översiktsplanen tar dock inte ställning till målkonflikter utan hänskjuter dessa till arbetet inom respektive stadsutvecklingsområde eller detaljplan. Förvaltningen bistår kontinuerligt stadsbyggnadskontoret i planprocessen, med underlag om tillsynsobjekt och miljö- och hälsopåverkan under planprocessen.

Lunda och Västberga är terminalområden som ska värnas i sin nuvarande funktion enligt den nya översiktsplanen. Förvaltningen anser att stora industriområden/terminalområden och bostäder inte bör samlokaliseras. Kring dessa behövs en störningszon utan bostäder. Terminalområdena behöver också utvecklas och effektiviseras. Eventuellt kan fler mindre terminaler i närförorterna behöva prövas. Västberga och Lunda har spår kvar och ligger nära större vägar vilket gör dem viktiga att utveckla och värna som distributionscentra.

Om ett industripolitiskt program arbetas fram, utöver de riktlinjer som finns i översiktsplanen, anser förvaltningen att det kan göras som en tematisk fördjupning till översiktsplanen.

Bakgrund

Motionären yrkar på att Stockholms stad behöver ta fram ett industripolitiskt program för att kunna ange strategiska industriområden, så att man kan ta tillvara den potential som finns i att utveckla Stockholms industri till världsledande och innovativ. Det kan handla om livsmedelsindustri, spetsteknologi inom miljöområdet, medicin, energi eller bioteknik. Med ett industripolitiskt program kan kommunen skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande, miljöanpassat transportsystem samt goda utbildningsmöjligheter.

Tre områden där det bedrivs industriell produktion pekas ut: Slakthusområdet, Lunda industriområde och Årsta Partihallar med Västberga. Motionären anser att förutsättningarna för industriområden har försämrats och att arbetsplatser därmed har försvunnit. Den bakomliggande orsaken anser motionären vara att industriområdena naggas i kanten och att de ofta är stadsutvecklingsområden för bostäder. Hanteringen av verksamheterna omfattas inte tillräckligt, enligt motionären. För att säkra arbetstillfällen och fortlevnad av industrin bör staden ge tydliga och långsiktiga förutsättningar för den fortsatta verksamheten.

Motionären yrkar på att kommunfullmäktige beslutar om att ett industripolitiskt program tas fram och att utvecklingen av industriområden sker i samråd med berörda företag inom olika branscher samt de som bor i närområdet.

Förvaltningens synpunkter

Verksamhetsområden

Vid framtagandet av den nya översiktsplanen för Stockholm, utgjorde frågan om terminal- och verksamhetsområden en av knäckfrågorna. Hur skulle man uttrycka stadens långsiktiga strategi för dessa viktiga områden? Miljöförvaltningen deltog i diskussionerna under framtagandet av översiktsplanen och påtalade vikten av att värna dessa områden.

Ur förvaltningens tjänsteutlåtande om "Ny översiktsplan för Stockholm", som MHN i huvudsak godkände 2009-01-29.

"Stockholm som företagsvänlig stad behöver företagsområden, områden för teknisk försörjning och logistik. Företagsområdena är viktiga för att Stockholm ska behålla sin innovationskraft och kunna erbjuda plats för företagande och utveckling. Förvaltningen anser att en större tydlighet behövs i vilka verksamheter som ska främjas. Företagsområden och verksamheter som är mindre transportkrävande behöver gynnas liksom innovativa företag som skapar moderna lösningar för hållbar tillväxt. Riktlinjer behövs för hur företagsområden kan utvecklas utan att komma i konflikt med det politiska målet om en fortsatt hög nivå på bostadsbyggandet."

Därutöver anförde nämnden att:

"Vi instämmer i stort med förvaltningens synpunkter och kan bara understryka vikten av att planera kommunen utifrån god kollektivtrafikförsörjning, att målkonflikterna mellan våra unika grönstruktur å ena sidan och behovet av bebyggelse eller kommunikationer i strategiska samband å den andra sidan tydliggörs samt att samlokalisering mellan företag och boende beaktas. En stad behöver både näringsliv och bostäder därför är det oerhört viktigt att finna lösningar där företagets verksamhet inte äventyras av nybyggnationer"

I Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholm, ges den övergripande planeringsinriktningen för hur Stockholm ska utvecklas. Den ger även riktlinjer för var verksamhetsområden ska finnas och hur de ska fungera i stadsutvecklingen. I översiktsplanen har verksamhetsområden och anläggningar för stadens tekniska försörjning pekats ut. Planeringsinriktningen är att "stadens ska värna områdena genom att hålla tillräckliga skyddsavstånd till bebyggelse och vid behov pröva nya platser".

En svårighet i den övergripande planeringen av staden när många intressen ska samsas, är att hantera målkonflikter till exempel mellan bostadsbyggande och verksamheter. Översiktsplanen tar inte ställning till alla dessa målkonflikter utan hänskjuter dessa till arbetet inom respektive stadsutvecklingsområde eller detaljplan.

Förvaltningen bistår kontinuerligt stadsbyggnadskontoret i planprocessen, med underlag om vilka verksamheter som omfattas av tillsyn, deras miljö- och hälsopåverkan till

exempel när det gäller bullersituationen och utsläpp till luft och vatten och hur verksamheterna kan påverkas av olika projekt.

Terminalområden

Lunda och Västberga är terminalområden som ska värnas i sin nuvarande funktion enligt den nya översiktsplanen. Förvaltningen anser att stora industriområden/terminalområden och bostäder inte bör samlokaliseras. Kring dessa behövs en störningszon utan bostäder.

Terminalområdena behöver utvecklas och effektiviseras för att klara varuförsörjningen till en växande stad. Eventuellt kan fler mindre terminaler i närförorterna behöva prövas, med liknande system för samlastning som finns i Gamla Stan. Behovet av fler mindre terminaler nära innerstaden har beaktats i översiktsplanen och är en planeringsinriktning.

Ett samlat grepp behövs för varutransporter för att minska trängsel och miljöpåverkan på luft och buller. Staden är beroende av en fortsatt och kontinuerlig försörjning med varor. Lastbilstrafiken är det trafikslag som hittills ökat mest. Varuförsörjning bör i framtiden ske med spårtrafik så långt som möjligt. Västberga och Lunda har spår kvar och ligger nära större vägar vilket gör dem viktiga att utveckla och värna som distributionscentra.

Samlastningspunkter och terminaler mellan vägar, spår och eventuella vattenvägar behövs av miljöskäl och minskad trängsel för att klara en effektiv logistik. De mest avgörande faktorerna för koldioxidbelastning från varutransporter är hur långa sträckor som körs med fossila bränslen (transportmönster och antal bilar som kör) samt fyllnadsgraden. Långväga transporter bör köras med tåg eller båt till en samlastningspunkt där kortare transporter sedan görs inom staden. Förutsättningen för att minska luftföroreningar talar för att terminaler av det skälet bör ligga i eller i närheten till staden.

Tematisk fördjupning

Till översiktsplanen planeras ett antal tematiska fördjupningar göras (till exempel om klimatanpassning, energiplan, arkitektur och parkprogram). Om ett industripolitiskt program arbetas fram, utöver de riktlinjer som finns i översiktsplanen, anser förvaltningen att det kan göras som en tematisk fördjupning till översiktsplanen.

Bilagor

1. Motion av Carin Jämtin (S) om industriprogram för Stockholm